

Mooi Meegenomen

Norbertijnenparochie®
Heikant/Quirijnstok

Jaarthema parochie 2020: STAAN IN DE WERELD

Op 13 september openen we het nieuwe pastoraal jaar. En dat alles in een wereld die in beweging is. In beweging op een manier die soms verwart en onzeker maakt. Immers, 2020 werd een jaar waarin een verwoestend longvirus door de wereld raast. Een jaar waarin mensen ziek worden en soms overlijden. Een voorjaar waarin scholen werden gesloten, zorgcentra geen bezoek toelieten en horeca en pretparken angstvallig keken naar mogelijkheden om hun werk te kunnen doen. Ook voor onze kerken is niets meer hetzelfde... en zo ook zullen wij op 13 september het pastoraal jaar openen op heel andere manier dan wij kennen.

Opmerkelijk in deze tijden in beweging... want naast al deze ongerustheid zijn er ook veel goede berichten te vertellen. Een kleine blik in de historische werkelijkheid leert ons dat er altijd virussen en gruwelijke ziekten door onze wereld zijn getrokken. Denk maar eens aan de pokken, lepra, de pest, difterie, sars, ebola en in de laatste decennia aids. Hoe verder wij door de tijd zijn getrokken hoe sneller de wetenschappelijke ontwikkelingen in staat zijn gebleven om deze tot stilstand te brengen.

Dit is de wereld waarin wij staan en ons bewegen, de wereld waarin wij ons staande moeten houden. Als Norbertijnenparochie is het goed om onze blik op de toekomst gericht te houden, op de wereld waarin wij leven. Daarin zoeken wij houvast in dat waar wij hartstochtelijk in geloven: de opstanding van Jezus van Nazareth vertelt ons dat een mens zo goed als God, niet stuk te krijgen is.

Met dezelfde hartstocht geloofde ook Norbertus van Gennep in dit verhaal dat ons al 2000 jaar door de mensengeschiedenis draagt. Met vallen en opstaan, met alle fouten die gemaakt werden en wordt met alles wat ons als mensen op de been kan houden. De Eeuwige en Enige God trekt met ons mee door de geschiedenis. Met Kerstmis 2020 is het 900 jaar geleden dat Norbertus zijn stempel op onze wereld drukte.

Vorig jaar zijn in Prémontré de resten van de kapel gerestaureerd waar hij in de Kerstnacht van 1120 voor het eerst eucharistie vierde met zijn volgelingen. Dat is een goede

In dit nummer

Jaarthema parochie 2020: STAAN IN DE WERELD	1
Pastorale	2
Uw steun is onze toekomst	2
Nieuws uit het Ronde Tafelhuis	3
Van de bestuurstafel	3
Een tijdreis door de liturgie (deel 2)	4
Zonnebloem Heikant-Quirijnstok langzaam weer van start!	4
We mogen weer!	5
Liederen zijn meer dan woorden; ze zijn er om gehoord te worden	5
Afscheidswoord	6
Wilt u gratis uw verkeerskennis opfrissen?	6
Liturgie in de komende maanden	7
De fakkel brandend houden: een gesprek met Frits Haen	7
Alle registers open	8
Foto's/afbeeldingen	8
Colofon	8

zaak. Al zijn het maar stenen, zij vertellen ons van mensen die zeiden: Wij geloven in God, zijn Zoon en zijn Geest. En met dat geloof staan wij in onze wereld. Wij trekken de wereld in om het geloof te verkondigen dat God een God van liefde is. Dat onze God ons vraagt om zijn woord in onze wereld te verspreiden.

STAAN IN DE WERELD, dat is het thema dat wij kiezen voor het komend pastoraal jaar. Zoals Norbertus en zijn volgeinen stonden in de wereld van toen, zo staan wij in onze wereld. Met elkaar maken wij de tijden, houden elkaar in leven en leven toe naar de wereld waarin wij eens voor altijd thuis zullen zijn.

Thea van Blitterswijk, pastor-teamleider.

Pastorale

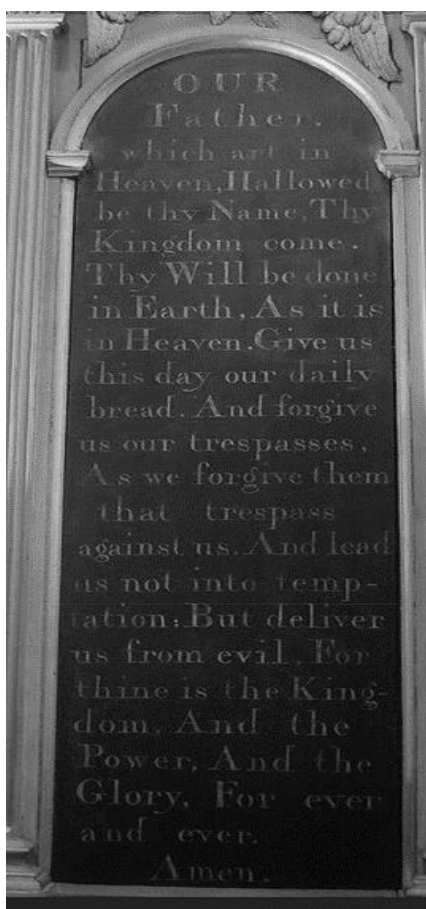
Van u is de toekomst, kome wat komt!

Van u is de toekomst, kome wat komt! Wat zingen wij het graag, de slotregels van deze prachtige versie van het Onze Vader, zoals Huub Oosterhuis deze componeerde. Een liedtekst waarin alle aandacht uitgaat naar dat wat in de aanhef van het Onze Vader wordt gebeden: Uw naam worde geheiligd of 'uw naam worde zichtbaar in ons'. Een lied waarin alles verscholen is wat het betekent 'uw koninkrijk kome op aarde'. Hoe ziet dat koninkrijk er dan uit wordt ons vaak gevraagd...

En 'uw wil geschiede'? Betekent dit dan dat wij stil blijven zitten en wachten wat er allemaal op ons af gaat komen? Nee dus, zegt het Onze Vader... wij moeten het doen... wij moeten Gods naam zichtbaar maken in onze wereld. Wij staan voor die prachtige uitdaging om te genieten van wat ons gegeven is... bomen, water, schoonheid, brood voor iedereen. Vrede en troost en vergeving. Kinderen die kinderen kunnen zijn, dieren die als onderdeel van de schepping worden gerespecteerd, mensen die elkaar de handen boven het hoofd houden.

In deze vreemde tijden, tijden vol onzekerheid, zingen wij het voluit in het

hoofd en in het hart. Want 'van u is de toekomst, kome wat komt!'"

Onze vader verborgen uw naam worde zichtbaar in ons, uw koninkrijk kome op aarde, uw wil geschiede een wereld met bomen tot in de hemel waar water, schoonheid en brood, gerechtigheid is en genade.

Waar vrede niet hoeft bevochten, waar troost en vergeving is en mensen spreken als mensen, waar kinderen helder en jong zijn, dieren niet worden gepijnigd nooit één mens meer gemarteld, niet één mens meer geknecht.

Doof de hel in ons hoofd, leg uw woord op ons hart, breek het ijzer met handen. Breek de macht van het kwaad.

Van U is de toekomst, kome wat komt.
Van U is de toekomst, kome wat komt. (herhaald in canon)

Thea van Blitterswijk, pastor-teamleider.

Uw steun is onze toekomst

Onlangs las ik dat een testament laten opmaken veel familieled kan voorkomen en ook geld kan besparen. Dat geldt evengoed voor het laten opmaken van een levenstestament door een notaris. Wat is dan het verschil tussen een testament en een levenstestament? In een testament laat u vastleggen, wat er met uw bezittingen moet gebeuren na uw levenseinde. In een levenstestament legt u vast wat daarmee moet gebeuren als u onverhoopt wilsonbekwaam wordt tijdens uw leven.

"Iedereen kan de wereld iets goeds nalaten" is lange tijd het credo geweest van goede doelen in Nederland, die lid zijn van het C.B.F. (Centraal Bureau Fondsenwerving). Als u overweegt een testament en/of een levenstestament te maken, neem daarin dan ook een goed doel op. Als dat een goed doel is met een zg. 'ANBI-status', zoals onze parochie, dan hoeft daarover geen erfbelasting te worden betaald!

Geert Dollevoet, vicevoorzitter Parochiebestuur

Nieuws uit het Ronde Tafelhuis

Door alle ontwikkelingen op het gebied van Corona is het programma van het Ronde Tafelhuis nog volop in ontwikkeling. Ook hier geldt immers dat er veel minder zitplaatsen beschikbaar zijn bij onze activiteiten. Maar er wordt aan heel bijzondere programma's gewerkt.

Van de bestuurstafel

We mogen en kunnen weer! Vanaf begin vorige maand werd het verantwoord gevonden om het samen vieren van de eucharistie in onze Mariakerk vorm en inhoud te geven. Zowel door de overheid als door het bisdom zijn spelregels opgemaakt die in acht moesten worden genomen. Denk bijvoorbeeld aan de beantwoording van de gezondheidsvragen vóór aanvang, het ontsmetten van de handen bij het binnen gaan van de kerk en de 'anderhalvemeterregel'. Dankzij de voortreffelijke voorbereiding van Thea, Sonja en Jan liep alles gesmeerd!

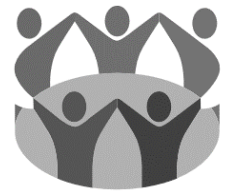

De maanden ervoor moesten we ons behelpen met de 'online variant'. Daar was overigens niets mis mee, integendeel! De professionele manier waarop de vieringen in beeld werden gebracht heeft zonder twijfel bijgedragen aan de waardering waaraan door velen uiting is gegeven. Het heeft ons ook geleerd dat we op die manier parochianen bij de vieringen kunnen betrekken die, om welke reden ook, (nog) niet in staat zijn de kerk te bezoeken. Voor het bestuur aanleiding om te gaan onderzoeken hoe we dat in de toekomst kunnen gaan doen.

In de vergadering van 10 juli bedankte het bestuur Thea en haar team voor de uitstekende hervatting van de vieringen in de kerk. Vooral ook de vrijwilligers die gezorgd hebben voor de opname en weergave van de prachtige 'online vieringen' zijn nadrukkelijk in het zonnetje gezet. Als blijk van waardering is hen door het bestuur een 'bbq' aangeboden. Niet in de laatste plaats is er met genoeg kennis van genomen dat het parochiesecretariaat weer openging en tijdens werkdagen weer alle ochtenden bereikbaar is.

In het laatste stukje 'intellectuele lockdown' kwam het bestuur op 12 juni bijeen. Natuurlijk met inachtneming van o.a. de 'anderhalvemeterregel'. Belangrijk onderwerp van gesprek was de concept jaarrekening 2019. Wil van Gils, onze penningmeester, had voor de behandeling hiervan ook Jan Kerkhofs uitgenodigd, lid van de financiële commissie. Die ging met name in op de (her)waardering van de pastorie en het opvallende verschil tussen de verwachting die voor dit jaar

In de komende tijd houden wij u via de nieuwbrieven van het Ronde Tafelhuis en van de parochie op de hoogte. Wilt u deze ontvangen? Geef het dan even door aan ons parochiesecretariaat.

in de begroting was opgenomen en het uiteindelijke resultaat. Dat kwam uiteindelijk uit op zo'n € 1.150,- negatief. Enkele incidentele baten en het strakker sturen op en het beheersen van de kosten hebben hieraan bijgedragen. Ondanks het toch weer moeten schrijven van 'rode cijfers' kijkt het bestuur met tevredenheid terug op afgelopen jaar. Met dank voor de inzet van de penningmeester en zijn financiële commissie.

De 'coronacrisis' heeft ook de financiële positie van de parochie geraakt. Met het gedurende enkele maanden moeten stoppen van de vieringen in de kerk moest ervan worden uitgegaan dat de inkomsten, met name de wekelijkse collecte, hiervan te lijden zouden hebben. En de loonkosten blijven ongewijzigd omdat de volledige salarissen werden gegarandeerd. De Canonie van Berne heeft met succes een beroep gedaan op de steunmaatregelen van overheid. Daarin is ook onze parochie meegenomen. In enkele maandelijkse stappen ontvingen we een bijdrage in het kader deze regeling. Vanzelfsprekend hebben we de econoom van de abdij nadrukkelijk bedankt voor diens inzet.

Het groot onderhoud aan de kerk (schilder- en metselwerk) vindt volgens plan in het najaar plaats. De garageboxen zijn opnieuw in de verf gezet, in het najaar wordt dat eens 'dunnetjes' overgedaan. De pastorie is het volgende project dat veel aandacht krijgt. Isolatie en verduurzaming worden de speerpunten van het onderhoudsplan.

Ook de kapel bij Peerke Donders kwam aan de orde. De Stichting Petrus Donders Tilburg beheert die en het werd over en weer zinvol gevonden de relatie tussen de Stichting en de parochie in kaart te brengen. Het gebruik van de kapel, dat wil zeggen de verzorging van religieuze vieringen, is toevertrouwd aan de norbertijnen in onze parochie.

Jammer genoeg moet het vrijwilligersfeest dit jaar worden afgeblazen, in elk geval in de vorm die er de afgelopen jaren aan was gegeven. Het is voorlopig nog onverantwoord om een 'aangekleed' jeu-de-boulestoernooi te organiseren. Onderzocht gaat worden op welke manier later dit jaar blijk kan worden gegeven van de grote waardering voor de inzet van al onze vrijwilligers.

Dankzij het zomerreces werd besloten om de geplande vergadering van 7 augustus te annuleren. Bij het schrijven van deze bijdrage maken we kennelijk de langste hittegolf mee sinds de metingen in 1901 begonnen. Daarom zorgt een ventilator achter me voor enige verkoeling. Ik wens u, bij het lezen van dit stukje, aangename temperaturen toe!

Peter Liebrechts, secretaris

Een tijdreis door de liturgie (deel 2)

In het vorige nummer begonnen we aan de reis door de liturgie. We zagen hoe vanuit de tijd van de apostelen de liturgie via de Traditio Apostolica en de Diadascalia uiteindelijk in een Franco-Romeinse mengvorm Rome bereikte. We bevinden ons inmiddels in de hoge en late middeleeuwen. De liturgie is nog steeds geen universeel gebeuren: in verschillende streken vereert men zijn 'eigen' heiligen en wordt gebruik gemaakt van eigen teksten.

Een ontwikkeling die wel algemeen plaatsvindt, is een theatraalizing van de liturgie. De devotie neemt een dusdanige vlucht in uiterlijk vertoon dat de relatie met de liturgie complex wordt. Prachtige gotische kerken, enorme kathedralen, goud, edelstenen, luxe voorwerpen, niets lijkt te gek aan pracht en praal. Maar in de schaduw van dit blinkende goud verdwijnt het Woord meer en meer naar de achtergrond. Aparte woorddiensten, die niet altijd door een priester worden geleid en ook niet altijd in de kerk plaatsvinden, zijn geen uitzondering. Er wordt nog wel gepredikt, maar veelal in diensten buiten de liturgie, en vaak hebben ze een moreel of politiek karakter.

Maar het is niet alleen het Woord dat uit de spotlights verdrongen wordt. Ook de kerkgangers worden op afstand gezet. In de gloed van alle glinster wordt het volk te gewoontjes bevonden om al te prominent aanwezig te zijn. Het gevolg: een letterlijke scheiding tussen kerkvolk en gewijden. De priester verricht zijn handelingen in een afgescheiden deel in de kerk, buiten het zicht van de leken. In sommige kerken is deze aangepaste bouwkundige indeling

nog zichtbaar. De leek zit in de kerk, maar daarmee is het ook wel gezegd.

Niet iedereen was even enthousiast over deze ontwikkelingen. Al langer waren er tegengeluiden hoorbaar die zichtbaar werden in de reformatie onder leiding van Maarten Luther. Heel zwart-wit gezegd werd de liturgie van de reformatie gezien als een bevrijding van de huidige vorm van liturgie om weer puur op God gericht te zijn. Geen uiterlijk vertoon maar versoering. Wat niet in het Nieuwe Testament genoemd wordt, is eigen invulling en dus overbodig. Geen afstand tot het volk maar dichterbij: niet het Latijn maar de volkstaal werd uitgangspunt van de liturgie. De Bijbel is de bron, en men is zelf verantwoordelijk voor eigen handelen. Priesters die in die tijd zelf niet altijd even nauw namen met wat zij werden geacht uit te dragen, waren daarbij niet nodig.

Maar laten we niet al te zeer dwalen in zijstraten en op de weg van de liturgie van de Latijnse Kerk blijven. Zoals we zagen, was er nog steeds geen sprake van uniformiteit. Het streven daarnaar was er echter wel. Op drie momenten zien we dat terug: Op de eerste plaats bij Karel de Grote (8e eeuw) zoals we in het vorige gedeelte hebben gelezen. Het tweede en derde moment vinden we in het concilie van Trente (1545) en het Tweede Vaticaans Concilie (1962). Dat veranderingen soms wat tijd kosten moge duidelijk zijn.

We zijn aangekomen in de tijd van de Barok. Hoewel in de nasleep van het concilie van Trente enerzijds de nadruk ligt op de uniformiteit en unificatie van de liturgie, zet anderzijds het uiterlijk en theatraal vertoon zich voort. Het priesterambt en het offerkarakter staan zo centraal dat de eucharistische aanbidding bijna belangrijker wordt dan de liturgie zelf. Een voordeel heeft dat wel gehad: een schat aan prachtige barokmuziek waar wij tegenwoordig nog van kunnen genieten.

Kortom: er is veel beweging, maar niet binnen de eigen gelederen. Alle tegengeluiden ten spijt, verandering kost tijd. Naar die tijd neem ik u graag mee in het volgende en laatste deel: de Liturgische beweging en het Tweede Vaticaans Concilie.

Eveline Sitskoorn

Zonnebloem Heikant-Quirijnstok langzaam weer van start!

Wij vinden het fijn dat wij u kunnen berichten dat we de inloopmiddag, die iedere tweede donderdagmiddag van de maand van kwart voor 2 tot 4 uur gehouden wordt in het Ronde Tafelhuis, Wagnerplein 4, weer op kunnen starten. Voor deze middag nodigen we gasten van de Zonnebloem en overige wijkbewoners weer van harte uit. Er is gelegenheid om samen een spelletje te spelen zoals kaarten, sjoelen, rummikub of gewoon om samen een praatje te maken. De entree bedraagt € 2,50, inclusief koffie of thee. Ook is er nog de mogelijkheid om iets anders te drinken. De kosten hiervoor bedragen € 1,00. Uiteraard houden wij ons ook aan de richtlijnen van het RIVM.

Bovendien willen wij u erop attent maken dat het nog altijd mogelijk is om u aan te melden als deelnemer van onze afdeling. Het gaat om mensen met een lichamelijke beperking, voor wie zelfstandig erop uitgaan niet zo vanzelfsprekend is. Wilt u meer weten van wat er mogelijk is binnen de Zonnebloem, neem dan contact op met onze secretaris, Marian Schipper, 013-4559013 of stuur een mailtje naar marian.schipper@ziggo.nl.

Wij hopen u binnenkort weer te mogen ontmoeten.

Marian Schipper, secretaris Zonnebloem Afdeling Heikant-Quirijnstok

We mogen weer!

In de nieuwsbrief van 18 maart werd het vermeld: als gevolg van het Coronavirus komen de vieringen in Mariakerk, Ronde Tafelhuys, kapel Peerke Donders en Zorgcentrum de Heikant te vervallen tot 6 april. Geen vieringen. Ochtend- en avondgebed konden niet meer door leken bijgewoond worden, geen huisbezoeken meer, uitvaarten in zeer, zeer beperkte kring, het raakte ons allemaal. “Ongekend,” hoorde je om je heen. “Ongelooflijk.” “Heftig.” Wat we toen nog niet wisten, maar inmiddels allemaal in meer of mindere mate ondervinden, is dat het virus, en daarmee de maatregelen, een enorme en langdurige impact zouden gaan krijgen op ons dagelijks leven. En zo werd 6 april 5 juli.

5 juli, we mochten weer! Natuurlijk was er niet ‘niets’ in de tussenliggende weken; dankzij de inzet van velen was op zondag de mis online te volgen. Zo professioneel gefilmd dat het op een bepaalde manier toch het gevoel van ‘er bij zijn’ gaf. Maar het echte vieren, het echte ‘gemeenschap’ vormen, is een ervaring van samen, van bij elkaar en van delen.

Weer mogen was geen kwestie van de deuren opengooien.

Aanpassingen in het interieur en de gebruiken, andere looproutes, instructies, suisses om te helpen in de nieuwe situatie. Veiligheid voorop. Zoals eerder werd gezegd: “De kerk mag geen plaats zijn waar mensen ziek worden.”

En dat betekent dus ook: Niet op je oude vertrouwde plek kunnen zitten. Niet naar voren tijdens de communie. Geen collecte tijdens de mis. Even wachten in de banken zodat iedereen de kerk weer veilig kan verlaten. Geen koffie na afloop. Niet zingen, maar uitspreken van de liedteksten. Nooit gedacht dat dat je zoveel bewuster zou maken van wat je al jaren zingt. Als we straks weer mogen zingen: Graag. Maar de liederen zijn nu anders dan voorheen. Geen liedjes meer, maar woorden op muziek.

Het was fijn om er weer te zijn. Om weer samen te komen, elkaar weer te ontmoeten, om weer te zien en voelen dat er een gemeenschap is. Om te horen hoe het met iedereen gaat. Om samen stil te staan bij leed dat door afstand verborgen bleef.

Er zijn altijd missen die je bijblijven. Die je net iets dieper raken, die je net iets sterker beleeft. Deze mis was daar voor mij één van. Niet alleen door het eindelijk weer samen vieren, eindelijk weer ter communie, maar vooral de wetenschap dat iedereen op zijn eigen manier, direct of indirect, in meer of mindere mate, geraakt wordt door wat nu speelt. Dat er iets is dat ons allemaal raakt, jong en oud, is iets dat ik, als iemand die geen oorlog heeft meegemaakt, nog niet eerder heb ervaren. Die verbintenis, die verbondenheid, en het besef dat of we nu samen kunnen komen of niet, we er toch voor elkaar kunnen zijn, was iets wat mij niet duidelijker kon laten voelen waarom ik er weer was, waarom het zo fijn was om er weer te zijn en wat het is dat ons samenbrengt.

We waren er, we bleven er op afstand en, Godzijdank, we kunnen er weer zijn.

Eveline Sitskoorn

Liederen zijn meer dan woorden; ze zijn er om gehoord te worden

De Coronatijd heeft ook zo zijn sterke, bewust makende kanten. Er is al voldoende op geweest. We reizen te veel met het vliegtuig of naar de wintersport. We gaan te vaak op restaurant of op café, zoals onze zuiderburen dat noemen. Het consumeren kan wel een tandje minder.

5 Juli mochten we weer vieren in de kerk. Bij aankomst moest ik naar goed Angelsaksisch gebruik in de rij op 1,5 meter voor de ingang wachten, voordat ik het gebouw kon betreden. Ik werd door een Suisse naar de andere zijbeuk geleid dan die ik gewoonlijk neem. Ik zat niet voor de doopkapel maar keek uit op het beeld van Peerke. Is dat niet aan vervanging toe in deze tijd van ‘black lives matter’?

De kerkbank waarin ik plaatsnam, was de eerste vanzelfsprekendheid die werd doorbroken. De tweede was het uitblijven van de samenzang en de afwezigheid van zangers op het priesterkoor. Het gezang kwam dit keer van boven. Een vierstemmig engelachtig geluid vermengde zich met de orgelklanken en daalde op het altaar en op ons neer vanuit het neogotisch kerkgewelf. De magnifieke

akoestiek van de Mariakerk werd voor de volle honderd procent gebruikt. Behalve voor gebed en eucharistie is ons kerkgebouw ook voor deze liturgische muziek bedoeld én met het nodige vakmanschap ontworpen en gebouwd.

Hoe teleurstellend was mijn kerkbezoek een maand later. De wachtrij was er nog, maar de vier zangers en de organist ontbraken. De liederen werden door zo’n honderdtal kerkgangers gereciteerd. Is dit trouwens verantwoord zonder mondkapjes? Aerosolen komen van de adem, niet van muziek. Waarom zou je liederen zo nodig moeten zingen? Je kunt er ook naar luisteren. Als je de woorden wezenlijker vindt dan de melodie die jou in contemplatie mee kan voeren, dan zou je in stilte en luisterend naar de mooie stemmen van de zangers de tekst in je misboekje kunnen meelesen.

Het hoofdonderdeel van de dienst van het woord is niet de samenzang maar de overweging en de lezing van de teksten uit de Schrift. Die verkondiging door Thea was weer van superbe kwaliteit. De parabel van de storm op het meer van Galilea werd door haar geduid en geactualiseerd: Jezus is sterker dan de hevigste storm. Met zachte krachten beschermt hij ons tegen de meest onstuimige golven. “Niet in het graf van voorbij, niet in een tempel van dromen, hier in ons midden is Hij, hier in de schaduw der hoop.” Deze regels uit Oosterhuis’ lied *Niet als een storm* waren uitstekend gekozen naast Thea’s woorden van overweging. Toen de tekst van dit lied gepreveld werd door de verzamelde kerkgangers, bleef bij mij vooral het woord ‘graf’ hangen. Ik hoorde grafstemmen die werktuiglijk hardop iets voorlezen in plaats van gezang.

Ik hoop dat voortschrijdend inzicht duidelijk maakt dat liturgische muziek in onze vieringen niet mag ontbreken en heb begrepen dat het kwartet onder leiding van Sonja van de Dries de conventsviering van zondag 16 augustus opnieuw zou hebben opgeluisterd. Als we de lof niet met zijn allen mogen zingen, dan kunnen we samen luisteren naar het lied en op de tekst en melodielijn mee mijmeren.

Hans Happel

Afscheidswoord

Ruim een jaar mochten wij rekenen op ondersteuning van ons Pastoraal team door Doni Srisadono. Hij kwam uit Indonesië naar Tilburg en wilde graag aansluiten bij het thema van een parochie. Ook voor Doni gold dat de situatie na half maart heel anders werd. In de periode die volgde, besloten hij en enkele medebroeders om terug te keren naar het thuisland. Wij danken Doni voor de mooie gesprekken die wij met elkaar mochten hebben en voor zijn trouwe en betrokken aanwezigheid. In de eerste viering die wij hadden in aanwezigheid van onze parochianen namen wij afscheid van Doni, dankten hem en wensten hem een mooie toekomst terug in zijn land Indonesië. En Doni had een afscheidswoord voor ons:

Lieve Thea, Jan, Arockia, Harry en de allen die vandaag hier aanwezig zijn.

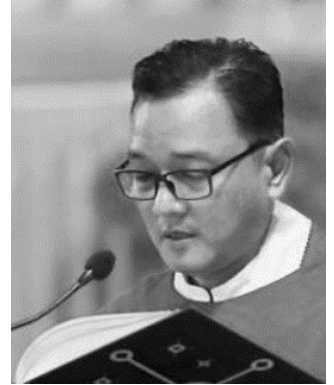
Als priester en missionaris van het Heilig Hart Congregatie (MSC) ben ik heel vaak verhuisd om opdrachten uit te voeren. Al heb ik dit vaak meegemaakt, ik word telkens verdrietig omdat ik de mensen die ik goed ken, moet verlaten. En vandaag moet ik opnieuw afscheid nemen van jullie allen.

Mijn Gemeente, MSC Gemeente International, bestaat uit vier jonge priesters: twee uit Indonesië en twee uit de Filipijnen. Deze gemeente bestaat nu zes jaar in Nederland. Gedurende deze zes jaar hebben we geprobeerd in Nederland te werken. Maar, na het proberen en blijven proberen, moeten we eerlijk zeggen dat onze gemeenschap geen goede resultaten kent. Na een lang proces van bezinning te hebben doorgemaakt hebben wij uiteindelijk gezamenlijk besloten dat onze internationale wordt gesloten. Op 17 Juni 2020 ontvingen we de bevestiging in een brief vanuit de Generale MSC-leiding in Rome dat onze internationale gemeente wordt gesloten. Dit betekent dat de leden van onze gemeente zullen teruggaan naar hun land. Onze leider in Rome zei dat dit geen mislukking is, maar een waardevolle gedeelde leerervaring. Deze beslissing is naar verwachting de beste beslissing voor iedereen.

Bij deze gelegenheid wil ik u allen bedanken, want in deze parochie krijg ik veel waardevolle ervaring. Ik voel dat ik in deze parochie openlijk verwelkomd ben en geliefd met al mijn beperkingen, vooral de beperkingen van mijn communicatie in het Nederlands. Nogmaals hartelijk dank voor jullie ontvangst, en vooral in het bijzonder voor het pastorale team: Thea, Jan, Arockia en Harrie. Mijn excuses voor de fouten als ik die heb gemaakt zolang ik met jullie allen in deze parochie ben geweest. Ik zal me deze parochie altijd herinneren als onderdeel van mijn roeping als priester.

Ik ga begin augustus terug naar Indonesië, bid alstublieft voor mij en ik zal ook voor u allen bidden. We zullen op verschillende plaatsen dienen, maar we zullen dezelfde Jezus dienen. Bedankt. God zegene ons allemaal.

Doni Srisadono

Wilt u gratis uw verkeerskennis opfrissen?

Bent u ouder dan 55, een ervaren automobilist en inwoner van de gemeente Tilburg? Dan organiseert Veilig Verkeer Nederland in opdracht van de gemeente Tilburg en in samenwerking met de seniorenverenigingen een aantal gratis 2-daagse, 2 uur durende, opfriscursussen verkeerskennis over de veranderde verkeersregels. Onder het genot van een kopje koffie of thee wordt u door een gecertificeerde rijinstructeur bijgepraat over alle verkeersregels die in de loop der jaren veranderd zijn.

De cursussen zijn op (u wordt beide dagen verwacht):

Maandag 7 en 14 september, 13.15 – 15.30 in Udenhout
Woensdag 16 en 23 september, 9.15 – 11.30 in Tilburg Noord A
Dinsdag 22 en 29 september, 9.15 – 11.30 in Tilburg Zuid A
Woensdag 7 en 14 oktober, 13.15 – 15.30 in Tilburg West

Donderdag 8 en 15 oktober, 9.15 – 11.30 in Tilburg Reeshof
Vrijdag 13 en 20 november, 9.15 – 11.30 in Tilburg Noord B
Donderdag 19 en 26 november, 13.15 – 15.30 in Berkel-Enschot
Maandag 23 en 30 november, 19.15 – 21.30 in Tilburg Zuid B

Is dit iets voor u? U kunt zich tot een week voor aanvang van de cursus inschrijven op: www.vvn.nl/opfriscursustilburg of tijdens kantooruren bellen met 088-5248850. Deelname is gratis, maar let op: vol=vol! Onze opfriscursussen zijn natuurlijk georganiseerd volgens de huidige RIVM-richtlijnen. U ontvangt een week voor aanvang van de cursus een bevestiging met de locatiegegevens.

Iedereen veilig over straat

VEILIGVERKEER

Liturgie in de komende maanden

Ook in de komende maanden kunnen wij nog niet met zekerheid zeggen wat er allemaal zal gebeuren. Wij leven soms van persconferentie naar dagelijkse RIVM-cijfers en van nieuwsbrief naar nieuwsbrief. De afgelopen weken hebben wij ervaren dat het voor een goede gang van zaken in de Mariakerk van groot belang is om alle richtlijnen te volgen.

Op 13 september openen wij het nieuwe jaar. Zoals nu, op 18 augustus, bekend is, zal de liturgie er als volgt uit zien:

Woensdagmorgen	09.30 uur	Ronde Tafelhuis	16 september eerste keer
Zaterdagavond	18.00 uur	Zorgcentrum de Heikant	19 september eerste keer (in de aula)
Zondagmorgen	10.30 uur	Mariakerk de Schans	

U weet dat het niet is toegestaan om te zingen in de kerk. Alleen een klein koor, op voldoende afstand, mag zingen, maar de kerkgangers mogen niet meezingen. Wel proberen wij om met elkaar afwisselend de liederen hardop uit te spreken. Sommigen vinden dat heerlijk, anderen luisteren liever naar zang die door een goed koor ten gehore worden gebracht. De reacties daarop zijn dus heel wisselend. Het is geweldig dat enkele koren en muzikanten hun medewerking hebben toegezegd om onze liturgie tot een feest te maken waarin ook gezongen kan worden. De komende maanden zullen wij met elkaar de verschillende mogelijkheden bespreken.

De fakkel brandend houden: een gesprek met Frits Haen

Half elf 's morgens, koffietijd. Ik neem plaats bij Frits Haen thuis aan de eettafel met zicht in de kamer op een aantal fraaie Japanse prenten. "Die prenten zijn verworven tijdens een culturele reis naar Japan." Zijn vrouw Jeanne is een bevoegen beoefenaar van de kunst van Origami. "Vandaar die reis. Wist je dat voor Japanners Origami net zo iets is als voor ons klompendans. Welke Nederlander kan dat nog?"

Frits was in een 'vorig leven' werkzaam als elektrotechnisch adviseur bij installatiebedrijf Nolte in Eindhoven. Momenteel is hij alweer ruim 17 jaar met pensioen. "Ik heb altijd met plezier gewerkt, maar met nog veel meer plezier geniet ik van mijn pensioen." Vanaf 1990, ruim 30 jaar, is Frits als vrijwilliger betrokken bij de parochie. Aanvankelijk in de beheercommissie van de Driekoningenkerk maar al vrij snel nam hij ook zitting in het Parochiebestuur. "Één lid van de beheercommissie was automatisch lid van het bestuur. Niemand voelde zich capabel genoeg. Ik werd aangewezen... Daar heb ik Thea leren kennen." Met haar heeft Frits de overgang van de Driekoningenkerk naar het Ronde Tafelhuis meegemaakt en alle verhuizingen die daarbij hoorden. Je zou kunnen zeggen dat hij altijd in 'het gebouw aan het Wagnerplein' is gebleven. Althans, mensen die van de faciliteiten van het gebouw gebruik wilden maken, konden niet langs hem heen. Al was het maar om bij hem de sleutel op te halen. Dat gold voor het kerkgebouw en dat geldt tot op de dag vandaag nog steeds voor het betreden van het VerhalenHuis.

Frits kwam met de parochie Heikant-Quirijnstok in aanraking toen hij met Jeanne in Noord kwam wonen. "Onze kinderen zijn er gedoopt, hebben er hun communie en hun vormsel gedaan. Jeanne was jarenlang dirigente van het kinderkoor." Frits heeft hier bijzondere mooie herinneringen aan, maar hij heeft ook moeilijke tijden in de parochie meegemaakt. "De zwaarste beslissing in het parochiebestuur was voor mij de sluiting van de Herderskerk. Deze kerk van de mensen uit de Quirijnstok ging definitief dicht en verdween."

Warme gevoelens heeft Frits vooral bij het persoonlijke karakter van de themadiensten geleid door Harrie Wouters met zang van het Driekoningenkoor. "In elke dienst werden er heel persoonlijke verhalen verteld, gegrepen uit het leven van alle dag. Bijvoorbeeld toen Jeanne en ik 25 jaar waren getrouwd, had men voor de dienst van die zondag gekozen voor het thema huwelijk. Wij waren ons nergens van bewust, maar het bleek een speciale dienst in het teken van óns huwelijk te zijn. Tot onze verrassing verscheen buiten ons weten om Jeannes kinderkoor, dat zong ondersteund door het Driekoningenkoor." Ook denkt Frits met enige weemoed terug aan de tijd dat de parochie geleid werd door Wim Manders. "Voor Wim telde boven alles het christelijk gemeenschapsgevoel. Voor het zakelijke zorgde God wel. Maar vandaag de dag is voor het voortbestaan van kerk en parochie een zakelijk management onontbeerlijk. Beroepskrachten zijn er bijna niet meer. Priesters zijn een haast uitgestorven ras.

De fakkel brandend houden gebeurt dáár waar mensen elkaar ontmoeten. Een belangrijk deel van de ontmoeting vindt plaats in het vrijwilligerswerk. In onze parochie zijn heel veel kerkleden actief als vrijwilliger. Ze bezoeken zieken, zorgen voor het onderhoud van de kerk, rijden ouderen naar de kerkdienst, beheren de gebouwen en de financiën, ze besturen, maken schoon of maken het blad Mooi Meegenomen en de website. Ze zijn onbetaalbaar! Ze werken pro Deo, letterlijk vertaald is dat 'voor God'."

Hans Happel

Alle registers open

In deze rubriek geven wij een overzicht van iedereen die sinds de vorige Mooi Meegenomen gedoopt, getrouwd of overleden is.

Gedoopt

26 jul Yluna Hellmig
9 aug Vinz Jansen

Overleden

15 jun Henny Kops-Tomatala (1935)
30 jun Riet Villevoije-de Rooij (1934)
17 jul Bep van Berkel-Coolen (1918)
30 jul Joke Basters-van Hest (1928)
7 aug Annemie Schalken-van Dongen (1939)

Foto's/afbeeldingen

blz. 1: © Thea van Blitterswijk

blz. 2: © Jan van den Berg

blz. 2: www.pixabay.com

blz. 3: © Ronde Tafelhuis

blz. 3: © Norbertijnenparochie Heikant-Quirijnstok

blz. 4: © Jan van den Berg

blz. 4: www.zonnebloem.nl

blz. 5: © Jan van den Berg

blz. 6: © Doni Srisadono

blz. 6: <https://vvn.nl>

blz. 7: © Frits Haen

blz. 8: © Jan van den Berg

Nummer 313 van Mooi Meegenomen verschijnt in het weekeinde van 17/18 oktober. Kopij graag voor 21 september aanleveren: mooimeegenomen@home.nl. De redactie behoudt zich het recht voor om aangeleverde kopij in te korten.

Dit is de verdere planning voor Mooi Meegenomen in 2020:

nummer	kopij bij de redactie	verspreiding
314	9 november	5-6 december

Mooi Meegenomen wordt mede mogelijk gemaakt door:

Bouwbedrijf G. Kuypers: voor ver- en nieuwbouw
Stokhasseltlaan 43, 5049 TB Tilburg
013 - 4561289

Woonsfeer: woningstoffering
Offenbachstraat 165, 5011 EH Tilburg
013 - 4555305, info@woonsfeerbv.nl

Boca kaarsen BV: kerkkaarsen/kerkartikelen
Galvaniweg 20, 5482 TN Schijndel
073 - 5492511, www.boca.nl

Bijnen Uitvaartverzorging Tilburg
Brucknerlaan 20, 5011 DN Tilburg
013 - 4553379, www.bijnenuitvaartverzorging.nl

Autobedrijf Probaat VOF: BOVAG-autobedrijf
Leharstraat 21, 5011 KA Tilburg
013-5357171, info@autoprobaat.nl

Bruidsboetiek Lovely Lady
Stationsstraat 86, 5141 GG Waalwijk
0416-337388, www.lovelylady.nl

Natuursteenbedrijf Schaapsmeeders: grafmonumenten
De Schans 63, 5011 EM Tilburg
013-4550129, www.schaapsmeedersheikant.nl

Boomrooierij Weijtmans: houthandel en transport
Handelsweg 18, 5071 NT Udenhout
013-5111483, www.boomrooierijweijtmans.nl

Tuincentrum GroenRijk Tilburg
Stokhasseltlaan 39, 5049 TB Tilburg
013-4550860, www.groenrijktilburg.nl

Colofon

'Mooi Meegenomen' is het communicatieorgaan van de norbertijnenparochie Heikant/Quirijnstok in Tilburg-Noord.

Oplage: 1150 stuks
Frequentie: 6x per jaar
Redactieleden: Jan van den Berg, Thea van Blitterswijk, Hans Happel, Eveline Sitskoorn, Hein Wilsens
E-mail redactie: mooimeegenomen@home.nl

Adres parochie: De Schans 122, 5011 EN Tilburg
Telefoon: (013) 4550663
Internet: www.norbertijnenparochiehq.nl
E-mail: info@norbertijnenparochiehq.nl

Uw kerkbijdrage of gift mag worden overgemaakt op IBAN NL28INGB0001095131. ANBI-nummer 824144302 t.n.v. parochie OLV Onbevlekt Ontvangen te Tilburg. Een verhuizing of huwelijk, de geboorte of het overlijden van een parochiaan graag doorgeven aan bovenstaand parochie-adres.